

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

1. Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet. [Milites his **verbis** admonet: «Hostes adventāre audio; speculatōres nostri eos prope esse nuntiant.]
2. Silvae et solitūdo sunt magna incitamenta cogitatiōnis. [Cum in venatiōnibus eris, licēbit **tibi** quoque pugillāres adportāre: vidēbis non **Diānam** in montibus sed Minervam errāre.] Vale!
3. Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxōris Collatīni, laedit. Marītus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. [Illis femina **cum lacrimis** iniuriam aperit et **cultro** se ipsam interficit. Brutus ex vulnere dolore magno cultrum extrahit et delictum punire parat.] Populum concitat et Tarquinio imperium adimit.
4. [Postea Iulus, Aeneae filius, regnum **ab Lavinio** transferet et Albam Longam munit. Post trecentos annos Ilia duos filios, **Romulum** et Remum, pariet, quos lupa nutrit.] Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit.
5. Populus Romanus cladem Cannensem **pavidus** audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit. [Postquam XIV annos **in Italia** complevit, Carthaginenses eum in Africam revocaverunt. Ibi Hannibal cum Romanis componere **frustra** cupivit.]

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

A1. Να γράψετε τη μετάφραση των περιόδων που βρίσκονται στις αγκύλες.

Μονάδες 20

A2. « Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit.». Με βάση τις γνώσεις σας από το εισαγωγικό σημείωμα και το κείμενο 3, να εξηγήσετε πώς έχασε την εξουσία ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος. Πώς και ποιοι άλλοι επηρεάστηκαν από τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αποσπάσματα του κειμένου.

Μονάδες 10

B. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

iubet: γ' πληθυντικό υπερσυντελικού

licēbit: τον αντίστοιχο τύπο στον παρατατικό

vidēbis: α' ενικό παρακειμένου

extrahit: β' ενικό παρακειμένου

transferet: απαρέμφατο ενεστώτα

condet: β' πληθυντικό μέλλοντα

appellabit: γ' ενικό παρατατικού

expedivit.: α' ενικό μέλλοντα και γ' πληθυντικό συντελεσμένου μέλλοντα

componere.: α' πληθυντικό ενεστώτα

Μονάδες 10

B2. Να δώσετε τις παρακάτω αντωνυμίες στον τύπο που ζητούνται:

nostri: ονομαστική ενικού του ίδιου προσώπου και δοτική πληθυντικού του β' προσώπου στο ίδιο γένος

ipsam: αφαιρετική ενικού αρσενικού και αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους

quos: γενική ενικού και αφαιρετική πληθυντικού αρσενικού γένους

se: αιτιατική ενικού α' προσώπου και δοτική ενικού β' προσώπου

eum: γενική ενικού και αφαιρετική πληθυντικού ουδετέρου γένους

Μονάδες 10

B3. Να δώσετε τα παρακάτω ουσιαστικά και επίθετα στον τύπο που ζητούνται:

legātos omnes: γενική πληθυντικού

solitūdo: αφαιρετική πληθυντικού

dolore: αιτιατική ενικού

filius: κλητική ενικού

moenia: γενική πληθυντικού

suo nomine: αιτιατική πληθυντικού

cladem Cannensem: αφαιρετική ενικού

Μονάδες 10

Γ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1.α. Να γραφεί η συντακτική θέση των υπογραμμισμένων λέξεων:

verbis: είναι στο
tibi: είναι στο
Diānam: είναι στο
cum lacrimis: είναι στο
cultro: είναι στο
ab Lavinio: είναι στο
Romulum: είναι στο
pavidus: είναι στο
in Italia: είναι στο
frustra: είναι στο

Μονάδες 10

Γ1.β. Να διορθώσετε τα συντακτικά λάθη που υπάρχουν στις παρακάτω προτάσεις και να δικαιολογήσετε τις διορθώσεις σας:

- α) Hannibal in Italiam fuit.
- β) Lucretia cum dolore delicti aperit.
- γ) Femina de iniuria dixitis.

Μονάδες 3

Γ2.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά την παρακάτω πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία):

Postquam XIV annos in Italia complevit.

Μονάδες 2

Γ2.β bellum ingens: να αναλυθεί ο επιθετικός προσδιορισμός σε αναφορική πρόταση.

Μονάδες 3

Γ2.γ. de suo nomine: να αναγνωρίσετε συντακτικά το **suo**, να γράψετε τι δηλώνει και να το αντικαταστήσετε με τον κατάλληλο τύπο της αντωνυμίας **is**. Ποια η διαφορά στο νόημα;

Μονάδες 2

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ – ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δ1. Να σχηματίσετε προτάσεις ή περιόδους στη νέα ελληνική χρησιμοποιώντας κάθε φορά μία από τις παρακάτω φράσεις: **et cetera, exempli gratia, in memoriam, mea culpa, modus vivendi.**

Μονάδες 5

Δ2. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε από μια ομόρριζη λέξη στη νέα ελληνική: **admonet, incitamenta, extrahit, transferet, expedit.**

Μονάδες 5

Ε. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις Σωστές (Σ) ή Λάθος (Λ):

1. Η έντονη παρουσία της ρητορείας κατά τους Αυγούστειους χρόνους υποδηλώνει τις πραγματικές διαστάσεις της ελευθερίας του λόγου.
2. Ο Βιργίλιος είναι ο ποιητής του ηρωικού και διδακτικού έπους και της ελεγείας.
3. Η *Αινειάδα* του Οράτιου (*Aeneis*) αποτελεί ίσως το «πιο κλασικό έργο όχι μόνο της ρωμαϊκής αλλά και ολόκληρης της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας» και αναγνωρίστηκε εξ αρχής ως το εθνικό έπος των Ρωμαίων.
4. Ο Αύγουστος εξουσιοδότησε τον Οράτιο να συνθέσει τον *Ύμνο της Εκατονταετίας* (*Carmen saeculare*) για την επίσημη έναρξη της «*pax Augusta*» το 17 π.Χ
5. Ο Τίβουλλος, ο Προπέρτιος και ο Οβίδιος μεταμόρφωσαν πλήρως την ελληνική ελεγεία και αποτέλεσαν την τριάδα των κορυφαίων ρωμαίων ελεγειακών.
6. Οι Ρωμαίοι δεν μπόρεσαν να φτάσουν στην ελεγεία τους έλληνες ποιητές.
7. Ο Βιτρούβιος επινόησε και καλλιέργησε νέα ποιητικά είδη.
8. Ο Οβίδιος, αξιοποιώντας ελληνικά πρότυπα, δημιούργησε μια μυθολογική *Αντι-Αινειάδα*, τις *Μεταμορφώσεις* (*Metamorphoseon libri*).
9. Ο Τίτος Λίβιος ανέλαβε να παρουσιάσει σε πεζό λόγο την ιστορική διαδρομή της Ρώμης από την ίδρυσή της ως το 9 π.Χ..
10. Ο λογοτέχνης Βιτρούβιος επιβεβαιώνει μέσω του έργου του τις προχωρημένες αρχιτεκτονικές γνώσεις και ευαισθησίες της εποχής.

Μονάδες 10

BONA FORTUNA !!!